

Dosarul nr.3ra-1025/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: G.Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V.Sîrbu, V.Mihaila, A.Minciuna)

ÎNCHEIERE

28 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Banca Comercială „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva Serviciului Fiscal de Stat, intervenient accesoriu Banca Națională a Moldovei cu privire la anularea obligației fiscale și obligarea radierii din Registrul fiscal de stat a obligației fiscale,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Banca Comercială „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni și a fost menținută hotărârea din 5 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă :

La 28 septembrie 2018 Banca Comercială „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni (în continuare BC „Moldova Agroindbank” SA) a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat, intervenient accesoriu Banca Națională a Moldovei cu privire la anularea obligației fiscale și obligarea radierii din Registrul fiscal de stat a obligației fiscale.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a indicat că conform fișei contului curent al Băncii la situația din 1 august 2018, la capitolul 141223 „Dividende primite de la cota parte a proprietății publice în societățile pe acțiuni”, a fost înregistrată o majorare de întârziere (penalitate) în sumă de 9304,49 lei, care se datorează faptului că la 18 ianuarie 2018, cu încălcarea termenului de transferare la bugetul autorităților publice care urmau a fi efectuate până la 30 iunie 2017, Banca a efectuat plata dividendelor pentru anul 2016 la bugetele locale ale următoarelor primării: Ciuciulea, Iabloana și Ustia

din raionul Glodeni, Vasileuți din raionul Rîșcani, Sănătăuca și Izvoare din raionul Florești, Cîșlița - Prut din raionul Cahul, Lencăuți din raionul Ocnița. Totodată, Banca a prezentat raportul privind plata dividendelor ce urmau a fi achitate la buget de către societățile pe acțiuni pentru perioada fiscală A/2016 (forma DPP-16).

Conform art. 49 alin. (11) din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, societățile pe acțiuni al căror capital social cuprinde și o cotă a proprietății publice transferă la bugetul respectiv, până la 30 iunie inclusiv a anului imediat următor anului de gestiune, dividendele plătite cu mijloace bănești, calculate în funcție de rezultatele activității din anul de gestiune, pe baza hotărîrii adunării generale a acționarilor și în conformitate cu structura capitalului social. În același termen, raportul privind dividendele calculate în funcție de rezultatele activității societății pe acțiuni se prezintă Serviciului Fiscal de Stat. În caz de neachitare în termen la buget a dividendelor aferente cotei proprietății publice în capitalul social al societății pe acțiuni, Serviciul Fiscal de Stat va aplica majorarea de întârziere, precum și executarea silită a obligațiilor neonorate în termen, conform titlului V al Codului fiscal.

Prevederile art. 48 alin. (4) și art. 49 alin. (1) din Legea nr. 1134/1997 statuează că obligațiile societății referitoare la plata dividendelor apar la data anunțării hotărîrii cu privire la plata tor, iar hotărîrea cu privire la plata dividendelor anuale se ia de adunarea generală a acționarilor, la propunerea consiliului societății.

În temeiul punctului 12 din Regulamentul cu privire la suficiența capitalului ponderat la risc, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei (în vigoare până la 30.07.2018), Banca va solicita permisiunea Băncii Naționale pentru distribuirea capitalului cu 20 de zile înainte de desfasurarea ședinței Consiliului băncii la care va fi examinată distribuirea capitalului (plata dividendelor, achiziționarea de către bancă a acțiunilor, etc.) sau propunerea ce urmează a fi înaintată către adunarea generală de distribuire a capitalului. În decurs de 10 zile din ziua primirii pachetului de documente, Banca Națională a Moldovei eliberează permisiunea sau comunică în scris refuzul de eliberare a permisiunii pentru distribuirea capitalului. Banca asigură includerea permisiunii/refuzului Băncii Naționale pentru distribuirea capitalului în materialele pentru ordinea de zi a ședinței Consiliului băncii și/sau a Adunării generale a acționarilor la care va fi examinată chestiunea distribuirii capitalului.

Potrivit punctului 121 din Regulamentul citat, adoptarea deciziei de distribuire a capitalului de către Adunarea generală a acționarilor cu nerespectarea condițiilor prescrise în permisiunea Băncii Naționale a Moldovei sau în absența acestei permisiuni atrage sancțiunile prevăzute de art.38 și/sau art.156 din Legea instituțiilor financiare.

Totodată, conform prevederilor art. 38 din Legea nr. 550/1995 (în vigoare până la 01.01.2018), dacă se constată că banca (instituția financiară), acționarii sau administratorii ei au încălcat Legea nr. 550/1995, actele normative ale

Băncii Naționale, condițiile de licențiere sau cerințele autorizației, permisiunii, aprobării, confirmării sau alte exigențe prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale, nu au respectat măsurile de remediere stabilite de Banca Națională sau luând în considerare specificul situației financiare curente sau din trecut a băncii (instituției financiare), Banca Națională poate aplica băncii sancțiuni, de la aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii până la retragerea licenței acesteia.

Reclamanta a specificat că, în vederea respectării cadrului legal sus-citat, Banca a asigurat respectarea cerințelor de obținere a permisiunii de la Banca Națională a Moldovei în scopul examinării și adoptării hotărârii Adunării generale a acționarilor Băncii cu privire la plata dividendelor anuale pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016, adresând în acest sens Băncii Naționale pachetul de documente necesar, inițial la 28 martie 2017 și, ulterior, la 8 decembrie 2017.

A menționat că în condițiile în care BC „Moldova-Agroindbank” SA a primit refuz la eliberarea permisiunii pentru distribuirea capitalului (plata dividendelor) la pachetul de documente înaintat la 28 martie 2017, inclusiv fiind atenționată asupra consecințelor nerespectării cerințelor de permisiune la adoptarea hotărârii, Banca a asigurat implementarea recomandărilor înaintate de Banca Națională în partea ce ține de revizuirea necesităților de distribuire a capitalului, premisă obligatorie pentru eliberarea permisiunii Băncii Naționale.

În rezultat, BC „Moldova-Agroindbank” SA a înaintat repetat pachetul de documente necesar obținerii permisiunii Băncii Naționale, care prin scrisoarea nr. 09-01114/158/3747 din 26 decembrie 2017 a eliberat permisiunea pentru distribuirea capitalului Băncii sub formă de dividende.

Prin urmare, în condițiile respectării cadrului legal, imediat cu obținerea permisiunii Băncii Naționale, Adunarea generală a acționarilor Băncii a adoptat hotărârea din 26 decembrie 2017 cu privire la plata dividendelor anuale pentru exercițiul financiar, încheiat la 31 decembrie 2016, iar după adoptarea hotărârii, Banca a efectuat transferul dividendelor și a prezentat raportul către Serviciul Fiscal de Stat.

Reclamanta a mai invocat că efectuarea de către Bancă a transferului dividendelor la bugetul local a fost condiționată de întrunirea cumulativă a cerințelor prescrise exhaustiv de legea specială care reglementează activitatea băncilor, organizate sub forma juridică de societăți pe acțiuni.

Astfel, banca a cărui capital social cuprinde și o cotă a proprietății publice transferă, la bugetul respectiv, dividendele plătite cu mijloace bănești doar în condițiile respectării în ordine consecutivă a următoarelor prescripții legale și anume obținerea permisiunii pentru distribuirea capitalului, eliberată de Banca Națională a Moldovei; adoptarea hotărârii Adunării generale a acționarilor cu privire la plata dividendelor; transferarea la bugetul public respectiv, până la 30 iunie inclusiv a anului imediat următor anului de gestiune, dividendele plătite cu mijloace bănești.

În temeiul prevederilor legale, Banca trebuia să achite dividendele la bugetul local pentru anul 2016 până la data de 30 iunie 2017. Totodată, din cauza faptului că, Banca Națională a Moldovei a permis achitarea dividendelor pentru anul 2016 abia în decembrie 2017, Banca nu a avut posibilitatea reală de a-și executa obligația privind transferarea dividendelor la bugetul local în termenul stabilit. Or, în situația descrisă s-a constatat existența curenților la capitolul aplicării legislației în domeniul efectuării transferurilor la buget a dividendelor plătite cu mijloace bănești. Respectiv, nerespectarea uneia din cerințele legale, atrage după sine aplicarea față de Bancă, fie a sancțiunilor stabilite de legislația aferentă reglementării activității băncilor, fie cea aferentă domeniului fiscal.

A mai menționat partea reclamantă și faptul că, legislația fiscală stabilește doar obligația generală de achitare a dividendelor acționarilor (asociaților) săi din venitul rămas după impozitare și nu prevede un termen în care se efectuează plata, respectiv, prezentarea dării de seamă în acest sens (art. 80 din Codul fiscal). Deci, termenul de efectuare a transferului la bugetul local a dividendelor și de prezentare a raportului către organul fiscal, a fost stabilit în legislația specială care reglementează activitatea băncilor organizate sub forma juridică de societăți pe acțiuni.

Totodată, Legea nr. 1134/1997 condiționează efectuarea transferului dividendelor plătite cu mijloace bănești la bugetul local și, respectiv, prezentarea raportului privind dividendele calculate, de executarea acțiunilor premergătoare ce țin de obținerea permisiunii pentru distribuirea capitalului eliberat de Banca Națională, consecutiv, adoptarea hotărârii Adunării generale a acționarilor cu privire la plata dividendelor.

Reclamantul a indicat despre faptul sesizării Serviciului Fiscal de Stat, înaintând la 7 august 2018, o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea majorării de întârziere (penalitatea) în sumă de 9304,49 lei, calculată în contul curent al băncii la capitolul 141223 „Dividende primite de la cota parte a proprietății publice în societățile pe acțiuni”.

La cererea prealabilă din 7 august 2018, Serviciul Fiscal de Stat a răspuns prin scrisoarea nr. 26-11/2-12/10781 din 24 august 2018, înregistrată în corespondența de intrare a băncii cu nr. 103866 din 29 august 2018, prin care nu a fost soluționată cererea băncii, fiindu-i refuzată solicitarea de anulare a majorării de întârziere (penalității) în sumă de 9304,49 lei, calculate în fișa contului curent al băncii la capitolul „Dividende primite de la cota parte a proprietății publice în societățile pe acțiuni”, motivând lipsa temeiurilor legale în care organele cu atribuții de administrare fiscală sunt în drept să nu calculeze majorarea de întârziere (penalitatea) și asupra necesității conformării la reglementările legale în vigoare.

În opinia sa, majorarea de întârziere în sumă de 9304,49 lei a fost calculată eronat de către Serviciul Fiscal de Stat, fiind pasibilă de a fi supusă anulării în condițiile art. 172 din Codul fiscal, conform cărora stingerea obligației fiscale prin anulare a fost efectuată prin actele organelor de drept și

judiciare privind radierea din Registrul fiscal de stat, în mod obligatoriu definitive și irevocabile, adoptate conform legislației.

BC „Moldova Agroindbank” SA a solicitat stingerea prin anulare a obligației fiscale sub forma majorării de întârziere (penalității) în mărime de 9304,49 lei, calculate BC „Moldova Agroindbank” SA de către Serviciul Fiscal de Stat; obligarea Serviciului Fiscal de Stat de a radia din Registrul fiscal de stat a obligației fiscale sub forma majorării de întârziere (penalității) în mărime de 9304,49 lei, calculate în contul curent al BC „Moldova Agroindbank” SA la capitolul 141223 „Dividende primite de la cota parte a proprietății publice în societățile pe acțiuni”.

Prin hotărârea din 5 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova Agroindbank” SA a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de BC „Moldova Agroindbank” SA și a fost menținută hotărârea din 5 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată au constatat că deși BC „Moldova Agroindbank” SA a asigurat respectarea cerințelor de obținere a permisiunii de la Banca Națională a Moldovei pentru achitarea dividendelor la bugetul local, aceasta a încălcat termenul de transferare la bugetul autorităților publice, până la 30 iunie 2017 a dividendelor, motiv pentru care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Or, BC „Moldova Agroindbank” SA urma să acționeze cu diligență necesară și să depună eforturi necesare pentru a obține această permisiune de la Banca Națională a Moldovei până la 30 iunie 2017, iar neobținerea acestui permis în termen nu poate fi imputat Băncii Naționale a Moldovei.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea hotărârii și a deciziei enunțate, la 14 iunie 2019, BC „Moldova Agroindbank” SA le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea actelor judecătorești contestate ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererile de chemare în judecată și de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că Banca a asigurat respectarea cerințelor de obținere a permisiunii de la Banca Națională a Moldovei, o condiție obligatorie pentru apariție a dreptului Băncii de a adopta hotărârea de către Adunarea generală a acționarilor cu privire la plata dividendelor, or, doar în temeiul hotărârii respective apare obligația Băncii de a efectua transferurile dividendelor plătite cu mijloace bănești, inclusiv la bugetul local.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere ca neîntemeiată a acțiunii (f.d.98-101).

Prin referința depusă la 29 iulie 2019, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat declararea recursului înaintat de BC „Moldova Agroindbank” SA ca inadmisibil.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 17 aprilie 2019 (f.d.90), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc. Respectiv, recursul depus la 14 iunie 2019 (f.d.98) este în termen.

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de BC „Moldova Agroindbank” SA în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de BC „Moldova Agroindbank” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele,

încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de BC „Moldova Agroindbank” SA.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Banca Comercială „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan